

Motion till riksdagen 2006/07: MJ1

av Peter Pedersen m.fl. (v)
med anledning av prop. 2006/07:40

Bilskrotningsfonden, m.m.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör låta utreda om det är möjligt att införa någon form av pantsystem för bilar.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med ett förslag till en begränsad avställningstid för ett fordon.
3. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om hur bilägare med bilar av årsmodell 1990–1997 och bilägare till bilar av årsmodell 1989 och äldre kan uppmuntras att lämna sin uttjänta bil till bilskrot.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör låta utreda och återkomma med förslag till hantering för hur producenterna verkligen tar sitt fulla ansvar för samtliga bilar och årsmodeller.

Bakgrund

Regeringen föreslår i propositionen att nuvarande system med skrotningsavgifter och skrotningspremier upphör och att Bilskrotningsfonden avvecklas. Förslaget tydliggör producentansvaret, vilket vi tycker är bra. Det saknas dock kompletterande och mer långsiktiga åtgärder för att framtida uttjänta bilar verkligen lämnas till bilskrotning och inte i naturen eller på annan olämplig plats. I motionen föreslår vi därför att regeringen utreder om det är möjligt att inrätta ett pantsystem för bilar samt att ändra avställningstiden för ett fordon. Dessa två förslag kan bidra till att uttjänta bilar även i framtiden lämnas in för skrotning och inte påverkar miljön negativt. Men vi föreslår även att regeringen återkommer med förslag till åtgärder för hur bilägare med bilar från 1997 och kan tidigare uppmuntras till att lämna in sin uttjänta bil samt att kommuner måste få större makt att verka gentemot övergivna bilar.

Fel! Okänt namn på

Inför ett pantsystem

Regeringen höjde skrotningspremien 2001, för att på så sätt stimulera till att fler bilar skulle lämnas in till ett bilskrotningsföretag. Åtgärden fick dock begränsad effekt eftersom skrotföretag samtidigt höjde mottagningsavgiften, vilket ledde till att bilägaren i praktiken ändå inte fick någon ökad summa pengar i handen. Regeringen anger mot bakgrund av detta att en höjd premie inte leder till att fler bilar lämnas till bilskrot. Vi delar inte regeringens bedömning i detta avseende. Att höjd premie äts upp av en höjd mottagningsavgift är ett problem som går att åtgärda om staten använder sig av ett upphandlingsförfarande för bilskrotningstjänster. Statskontoret har i utredningen "Bilskrotningens framtida finansiering" redovisat hur ett sådant förslag skulle kunna realiserars. Med en sådan utformning skulle en höjd premie verkligen gå direkt till bilägaren och därmed utgöra ett ekonomiskt incitament. Bilskrotaren får i sin tur ersättningen direkt ur Bilskrotningsfonden.

Ett sådant system kräver alltså att fonden finns kvar och att skrotningsavgifter för nyregistrerade bilar betalas in till fonden. Vi kan dock se att det finns poänger med regeringens förslag om att avveckla skrotningsfonden och samtidigt tydliggöra producentansvaret. Men vi tror att en avveckling av fonden måste kompletteras med någon form av ekonomiskt styrmedel för att en bilägare verkligen ska lämna in sin bil till en bilskrot. Ett sätt att skapa ett sådant incitament är att införa ett pantsystem, som skulle kunna fungera på samma sätt som inom glasåtervinningen. Det betyder att den första ägaren betalar en extra avgift (en pant) i samband med köp av ny bil. När sedan den siste ägaren önskar skrota bilen betalas panten ut till denne. Värdet av panten följer på så sätt med genom hela kedjan av olika ägare. Om panten uppgår till ett relativt betydande belopp, t.ex. 5 000 kronor, får bilägaren ett kraftigt incitament att inte bara låta bilen stå eller att göra sig av med bilen på olämplig plats. Regeringen bör därför utreda om det är möjligt att införa någon form av pantsystem för bilar. Detta bör ges regeringen till känna.

Ändra avställningstiden

I dag får en bil ställas av på obegränsad tid. Bilägaren betalar under avställningstiden vare sig fordonsskatt eller trafikförsäkring. Den enda utgiften är en registerhållningsavgift på 35 kronor per år. Det är således ingen betungande utgift att låta bilen stå istället för att se till att den gamla eller uttjänta bilen hamnar hos bilskroten. Skrotbilar innehåller farliga delar och vätskor, vilket gör att en skrotbil klassas som farligt avfall. Mot bakgrund av att en skrotbil kan påverka miljön och människors hälsa, tycker vi att dagens regelsystem måste ändras. Med undantag av s.k. veteranbilar, är det inte rimligt att en bil kan vara avställd hur länge som helst. Nederländerna har en begränsning på högst ett år. Vi tycker att en mer rimlig tidshorisont kan vara två år. Den exakta begränsningen i avställningstid bör dock utredas närmare.

Fel! Okänt namn på

En kombination av ett pantsystem, som vi beskrivit ovan, och en lagändring om en begränsad avställningstid skulle stimulera den sista ägaren att verkligen lämna in sin uttjänta bil till bilskroten. Regeringen bör därför återkomma med ett förslag till en begränsad avställningstid för ett fordon. Detta bör ges regeringen till känna.

Vad händer med äldre bilar?

De två ovan beskrivna kompletteringarna till att Bilskrotningsfonden avvecklas löser en del av problemen med att uttjänta bilar inte lämnas in för skrotning. Men frågan är vad som händer med bilar av årsmodell 1990–1997, och som idag inte omfattas av producentansvar? Regeringens förslag innebär att ägarna till dessa bilar inte kommer att få någon skrotningspremie alls. Samma problem gäller även för de bilägare som har bilar från 1989 och tidigare och som inte heller kommer få någon premie efter det att nuvarande Bilskrotningsfond är tömd på resurser. Det finns idag 390 000 bilar som är av äldre årsmodell än 1989, och fondens nuvarande saldo räcker inte till alla. Vi ser det därför som mycket angeläget att regeringen återkommer till riksdagen med förslag om hur bilägare med bilar av årsmodell 1990–1997 och bilägare till bilar av årsmodell 1989 och äldre kan uppmuntras att verkligen lämna sin uttjänta bil till bilskrot. Detta bör ges regeringen till känna.

Kommuner måste få större kraft att verka

Idag är lagstiftningen till nackdel när det gäller kommuners möjligheter att verka för omhändertagande av uttjänta bilar. Det gäller både i avseende rätten att flytta en övergiven bil och när det gäller vem som ska bekosta flytten av bilen. Kommuner har från dagens Bilskrotningsfond kunnat ansöka om medel för kampanjer och bidrag till flytt av bilar. Enligt regeringen kan kommuner även i framtiden söka medel för detta, men det gäller naturligtvis bara så länge det finns medel kvar i fonden. Det är angeläget att producentansvaret verkligen innebär att det är producenterna som står för samtliga kostnader i framtiden och att kommuner hålls fria från ansvar och utgifter.

Regeringen bör utreda och återkomma med förslag till hantering för hur producenterna verkligen tar sitt fulla ansvar för samtliga bilar och årsmodeller. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 6 februari 2007

Peter Pedersen (v)

Egon Frid (v)

Jacob Johnson (v)

Gunilla Wahlén (v)

Wiwi-Anne Johansson (v)

Kent Persson (v)